

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๒๔๗/๙

ศาลากลางจังหวัดแพร่

ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒

เรื่อง หลักเกณฑ์สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกสวนสาธารณะระดับจังหวัด เพื่อให้โครงการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความเหมาะสม และสมพระเกียรติ ดังนี้

๑. พื้นที่สวนให้มีความเหมาะสมและสมพระเกียรติ (ไม่น้อยกว่า ๕ ไร่)

๒. ป้ายชื่อสวน โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ออกแบบ ซึ่งจะขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตออกแบบตราสัญลักษณ์ (จัดส่งภายหลัง)

๓. การจัดแบ่งพื้นที่สวน เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันควรมีองค์ประกอบ เช่น ๑) สวนป่า/สวนไม้ดอกไม้ประดับ ๒) สระน้ำ ๓) ที่นั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ เช่น มีซุ้มนั่งเล่น/ลานหิน ๔) ที่ออกกำลังกาย เช่น เส้นทางปั่นจักรยาน ทางเดินออกกำลังกาย ๕) สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ๖) ซุ้มหรือป้ายแสดงพระราชประวัติหรือพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือประวัติของสวนสาธารณะ

๔. สวนป่าควรมีต้นไม้ประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ต้นรวงผึ้ง) หรือต้นไม้ประจำจังหวัด หรือสวนสมุนไพร หรือพันธุ์ไม้ประจำถิ่น

๕. จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้พันธุ์กรรมพืช มีป้ายชื่อต้นไม้ และ QR Code เพื่ออธิบายสรรพคุณของต้นไม้ โดยวิธีการจัดทำปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และเทศบาลเมืองแพร่ขอให้ดำเนินการตามแนวทางข้างต้นด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์รัตน์ ภิรมย์รัตน์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

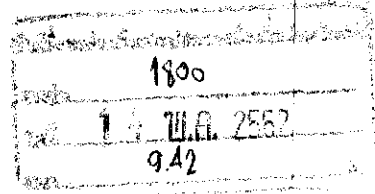
สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๔ โทรสาร ต่อ ๓๐๗

ผู้ประสานงาน นายประชา สุธรรมปวง ๐๘-๖๔๒๘-๙๑๖๑

06
25557

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๑๘๕๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง หลักเกณฑ์สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๙/ว ๑๙๙๕ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๒
๒. หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๖/ว ๑๘๒๕ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๒
สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือที่อ้างถึง ๑ แจ้งให้จังหวัดดำเนินโครงการและกิจกรรม
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหนังสือ
ที่อ้างถึง ๒ แจ้งแนวทางการดำเนินโครงการเพิ่มสวนหย่อม/สวนสาธารณะให้แก่ชุมชน (โครงการสวนสาธารณะ
เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก) ให้จังหวัดทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอเรียนว่า ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกสวนสาธารณะ
ระดับจังหวัด เพื่อให้โครงการสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธี
บรมราชาภิเษก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีความเหมาะสม และสมพระเกียรติ ดังนี้

๑. พื้นที่สวนให้มีความเหมาะสมและสมพระเกียรติ (ไม่น้อยกว่า ๕ ไร่)
๒. ป้ายชื่อสวน โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ออกแบบ ซึ่งจะขอพระราชทาน
พระบรมราชานุญาตออกแบบตราสัญลักษณ์ (จัดส่งภายหลัง)
๓. การจัดแบ่งพื้นที่สวน เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันควรมืองค์ประกอบ เช่น
 - ๑) สวนป่า/สวนไม้ดอกไม้ประดับ ๒) สระน้ำ ๓) ที่นั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ เช่น มีซุ้มนั่งเล่น/ลานหิน
 - ๔) ที่ออกกำลังกาย เช่น เส้นทางปั่นจักรยาน ทางเดินออกกำลังกาย ๕) สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา
 - ๖) ซุ้มหรือป้ายแสดงพระราชประวัติหรือพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
หรือประวัติของสวนสาธารณะ
๔. สวนป่าควรมีต้นไม้ประจำพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ต้นรวงผึ้ง)
หรือต้นไม้ประจำจังหวัด หรือสวนสมุนไพร หรือพันธุ์ไม้ประจำถิ่น
๕. จัดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้พันธุกรรมพืช มีป้ายชื่อต้นไม้ และ QR Code เพื่ออธิบาย
สรรพคุณของต้นไม้ โดยวิธีการจัดทำปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุฑาเจริญ)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

ส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต

ผู้ประสานงาน นางสาวธัญญา งามถ้วน โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๑๐๕

คู่มือแนวทางการจัดทำฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะ

ตามที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริส ให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ โดยนายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน ประชาชน ตลอดจนอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลกและประชาชนทั่วไป จึงได้จัดทำโครงการ พัฒนาฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะขึ้นเพื่อการสร้างจิตสำนึกของเยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น ให้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของพรรณพืชให้รู้จักหวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการ การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน และยังเป็นการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการจัดทำ ฐานข้อมูลและป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะขึ้น โดยมีรายละเอียดแนวทางและขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดทำป้าย

จัดหาแผ่นป้ายโดยอาจเป็นแผ่นไม้ พลาสติก โลหะ หรือในกรณีที่เป็นกระดาษหลังจัดทำเสร็จให้ เคลือบด้วยพลาสติกเพื่อป้องกันน้ำ แผ่นป้ายที่จัดทำมีขนาดเท่ากับมาตรฐานกระดาษ A5 ขนาด 148 x 210 มม. วางแนวนอน สีพื้นที่ใช้ให้ใช้เป็นดำ หรือสีน้ำตาลเข้มแบบด้าน (สีโถก)

2. องค์ประกอบของป้าย

ข้อความตัวอักษรภายในป้ายใช้ตัวอักษรสีขาว โดยภายในป้ายมีองค์ประกอบดังนี้

ส่วนที่ 1 ชื่อแสดงพรรณไม้ ให้ใช้ชื่อสามัญหรือชื่อท้องถิ่น เป็นภาษาไทย ขนาดตัวอักษรประมาณ 2 ซม. ใช้ Font ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ 2 ชื่อวิทยาศาสตร์ของพรรณไม้ตามมาตรฐาน เป็นภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 3 วรรค คือ วรรคแรก เป็นชื่อสกุล (generic name) วรรคที่สอง เป็นชื่อระบุชนิด (specific epithet) และวรรคที่สาม เป็นชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ (author name) ชื่อสกุลและชื่อระบุชนิด ให้เป็นตัวเอน ส่วนชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้เขียน ด้วยตัวตรง ตัวแรกของชื่อสกุลเขียนขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวอักษรต่อมาเขียนเป็นตัวพิมพ์เล็กทั้งหมด แล้วเว้นช่องไฟอีกประมาณหนึ่งตัวอักษร ในกรณีที่ใส่ชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้แล้วมีข้อความยาวมาก อาจพิจารณา ไม่ใส่ข้อความผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ในส่วนนี้ได้

ส่วนที่ 3 อยู่มุมล่างขวาของป้าย แสดงภาพ QR code แสดงถึงข้อมูลของพรรณไม้แต่ละชนิด โดยภาพ QR code ได้จาก URL ของลิงค์ข้อมูลพรรณไม้จากฐานข้อมูลวิกิพีเดียของพรรณไม้นั้น ๆ (วิธีการสร้าง QR code สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก https://m.youtube.com/watch?v=lytW_KfdXO8)

ส่วนที่ 4 อยู่มุมล่างซ้ายของป้าย แสดง ภาพ QR code แสดงพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ โดยภาพ QR code ได้จากลิงค์ข้อมูลแสดงที่ตั้งของพื้นที่หรือพิกัดตำแหน่งบนแผนที่จากโปรแกรม Google map (วิธีการสร้าง QR code ศึกษาเพิ่มเติมได้จาก <https://m.youtube.com/watch?v=DOol13l6lO0>)

ส่วนที่ 5 ชื่อหรือโลโก้หน่วยงานที่จัดทำป้าย

ตัวอย่างป้ายแสดงดังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น

หมายเหตุ

1. หลักเกณฑ์นี้ใช้เฉพาะการเขียน (หรือพิมพ์) ป้ายชื่อติดต้นไม้ ที่ในป้ายระบุเฉพาะชื่อไทยหรือชื่อสามัญ ชื่อพฤกษศาสตร์ และชื่อวงศ์ หากเป็นป้ายที่มีรายละเอียดอื่นประกอบ เช่น สรรพคุณ การใช้ประโยชน์ การกระจาย หรือป้ายที่ระบุชื่อผู้ปลูก ให้ดัดแปลงขนาดของป้ายและสีได้ตามความเหมาะสม

2. การนำป้ายชื่อติดต้นไม้ไปติดที่ต้นไม้ อาจทำได้หลายวิธี เช่น ใช้ตะปูตอกติดกับลำต้น (นักอนุรักษ์อาจตำหนิได้) ตอกติดสปริงราวผ้าผ่านแล้วนำไปแขวนกับลำต้น หรือติดตั้งบนขาเหล็กหรือขาไม้แล้วนำไปฝังใกล้โคนต้นไม้ก็ได้

3. ถ้าต้นไม้ขนาดเล็กอาจพิจารณาปรับขนาดป้ายให้เล็กลงเป็นขนาด A6 หรือขนาดอื่นตามความเหมาะสมได้ โดยรายละเอียดในป้ายตามองค์ประกอบเดิม

4. กรณีไม่ทราบชื่อผู้ตั้งชื่อพรรณไม้ให้ใส่ชื่อวิทยาศาสตร์

3. การจัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้

1. ใช้ฐานข้อมูลพรรณไม้จากฐานข้อมูลสารานุกรม วิถีพีเดีย

2. ในกรณีที่พรรณไม้ไม่มีในฐานข้อมูลวิถีพีเดีย ให้ดำเนินการสร้างฐานข้อมูลเอง ตามมาตรฐานการจัดทำข้อมูลของวิถีพีเดีย

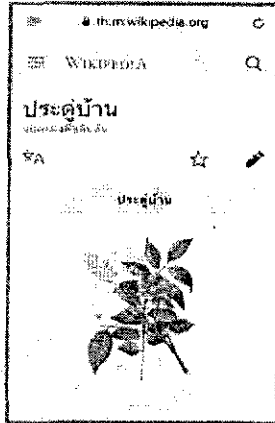
3. ในกรณีข้อมูลในฐานข้อมูลไม่ทันสมัยหรือไม่ถูกต้องให้ปรับปรุงข้อมูลให้ถูกต้องและทันสมัย

4. การใช้งานป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นอัจฉริยะ

ผู้ใช้สามารถใช้งานได้โดยการใช้โทรศัพท์มือถือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่ติดตั้งโปรแกรม QR reader สแกนบน ภาพ QR code ตรงกลาง ที่ป้ายเพื่อทราบข้อมูลของพรรณไม้ หรือ QR code ที่มุมขวาล่างของป้าย เพื่อทราบพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ โดยโปรแกรม QR reader สามารถ Download ได้จาก APP store หรือ Google play โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

ตัวอย่างหลังการ Scan QR code จะได้ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลพรรณไม้ หลังจากการ Scan QR code จะได้ภาพด้านล่าง

ภาพที่ 2 แสดงภาพข้อมูลประดู่บ้านจากฐานข้อมูลวิกิพีเดียหลังการ Scan QR code

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทำการ Scan QR code แล้วสามารถทำให้เข้าถึงฐานข้อมูลที่ต้องการได้ เช่น รายละเอียดข้อมูล ประดู่บ้าน จากฐานข้อมูลวิกิพีเดีย มีดังนี้

ชื่อไทย ประดู่บ้าน (Angsana)

ชื่อท้องถิ่น ดู่บ้าน (ภาคเหนือ) ประดู่กิ่งอ่อน ประดู่ลาย (ภาคกลาง) ประดู่เหลือง ประดู่อังสนา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Pterocarpus indicus Willd.*

วงศ์ FABACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลักษณะทั่วไป

ไม้ต้น ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 10 - 20 เมตร ผลัดใบ เรือนยอดกลม หรือแผ่กว้าง กิ่งทอดย้อย ลงต่ำ เปลือกนอกสีน้ำตาล แตกเป็นร่องตามยาวและหลุดล่อนเป็นแผ่นบาง

ลักษณะใบ

ใบประกอบขนนกชั้นเดียว ปลายใบคี่ เรียงสลับ ใบย่อยรูปไข่แกมรูปขอบขนาน กว้าง 4 - 5 เซนติเมตร ยาว 6 - 10 เซนติเมตร เรียงสลับ โคนใบมนกว้าง ขอบใบเรียบเป็นคลื่นเล็กน้อย ปลายใบแหลมเป็นติ่งที่ แผ่นใบบางแต่ค่อนข้างเหนียวและย่นเป็นลอน สีเขียวสดเป็นมัน

ลักษณะดอก

ช่อกระจะ ออกที่ซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ดอกย่อยสีเหลือง คล้ายรูปดอกถั่ว เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 1 – 1.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกันเป็นรูปประมง ขอบหยักซี่ฟันตื้นๆ 5 จัก มีขนสั้นๆ กลีบดอก 5 กลีบ บางยับย่น เมื่อใกล้โรยเป็นสีเหลืองอมน้ำตาล เกสรเพศผู้ 10 อัน ดอกมีกลิ่นหอมอ่อนๆ

ลักษณะผล

ผลแห้งมีปีกเดียว ทรงกลมแบน ปีกหยักเป็นคลื่นล้อมรอบ เส้นผ่านศูนย์กลางรวมปีก 3.5 – 6 เซนติเมตร มีกระเปาะรูปรีนูนเด่นอยู่ตรงกลาง สีเขียวสด เมื่อแก่สีน้ำตาล เมล็ดสีน้ำตาลเข้ม รูปรี มี 1 – 2 เมล็ดต่อฝัก

ออกดอกเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม ติดผลเดือนเมษายน – เดือนกรกฎาคม

เขตการกระจายพันธุ์

มีถิ่นกำเนิดมาจากแถบเอเชียเขตร้อนและประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันพบว่านำมาปลูกเลี้ยงทั่วไป

การใช้ประโยชน์

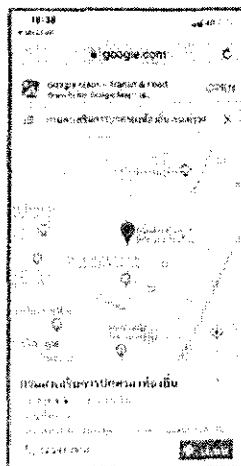
เนื้อไม้ : ใช้แปรรูปเป็นเครื่องประดับตกแต่งบ้าน เครื่องดนตรี ก่อสร้างทุกชนิด มีสรรพคุณแก้พิษไข้ กล่อมโลหิต บำรุงโลหิต คุมธาตุ

แก่นไม้ : มีสีแดง ใช้อย้อมผ้า

ใบและดอก : ทำให้ฝีสุกเร็ว แก้ผดผื่นคัน น้ำคั้นจากใบใช้สระผม

รากและยาง : แก้ปากเปื่อย ปากแตก แก้ท้องเสีย แก้โรคบิด

2. พิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้ หลังการ Scan QR code ดังภาพข้างล่าง

ภาพที่ 3 แสดงข้อมูลพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้หลังสแกนรูปแบบป้ายพรรณไม้ท้องถิ่น จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าหลังการ Scan รูปแบบป้ายพรรณไม้ท้องถิ่นแล้วสามารถทำให้ทราบถึงข้อมูลพิกัดหรือแหล่งที่พบพรรณไม้